

บทคัดย่อ

จากการศึกษายุทธศาสตร์เพื่อให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในประเทศไทยสวมหมวกนิรภัยนั้น ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการสวมใส่หมวกนิรภัยในจังหวัดเชียงราย เพื่อต้องการให้เข้าถึงพฤติกรรมที่แท้จริงในแต่ละพื้นที่ นักวิจัยได้ทำการแบ่งพื้นที่การศึกษาเป็นสังคมเมือง สังคมชนบท และชุมชนสังคมเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกภาพวิดีโอทัศน และใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ประชาชนผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ จากพฤติกรรมการสวมใส่หมวกนิรภัยของผู้ใช้ยานพาหนะประเภทรถจักรยานยนต์ 3066 คน พบว่าสังคมที่มีสัดส่วนผู้สวมใส่หมวกนิรภัยมากที่สุด คือชุมชนสังคมเศรษฐกิจพอเพียง (60.8 %) รองลงมาสังคมเมือง (59.3 %) และสังคมชนบท (53.3%) โดยผู้ขับขี่จะสวมใส่หมวกนิรภัยมากกว่าคนซ้อน และเพศชายจะสวมใส่หมวกนิรภัยมากกว่าเพศหญิง

การประเมินการให้คะแนนความเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพของหมวกนิรภัยในการช่วยลดความรุนแรงในการบาดเจ็บของศีรษะ พบว่า ผู้ที่ให้คะแนนความเชื่อมั่นถึง 100 % เต็มว่าหมวกนิรภัยสามารถลดความรุนแรงในการบาดเจ็บได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ในสังคมชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงมี 60.3 % รองลงมาสังคมเมือง 54.7 % และสังคมชนบท 48.2 % เป็นการบ่งบอกทัศนคติซึ่งสอดคล้องกับผลที่ทำให้ประชาชนให้ความสำคัญและใส่ใจที่จะสวมใส่หมวกนิรภัย เพราะสังคมชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงมีเปอร์เซ็นต์ความเชื่อมั่นมากกว่าสังคมเมือง และสังคมชนบท จึงมีสัดส่วนผู้ที่สวมใส่หมวกนิรภัยมากกว่าเช่นกัน

ผลการศึกษาแบบจำลองสมการถดถอยเพื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสวมใส่หมวกนิรภัย จากแบบสอบถาม 619 ชุด พบว่า ปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์แบบแปรผันตรงต่อการเลือกที่จะสวมใส่หมวกนิรภัย คือ ผู้ที่มีอายุมากจะสวมใส่หมวกนิรภัยมากกว่าคนที่อายุน้อย ปัจจัยด้านอายุมีผลเหมือนกันทั้งสามสังคม ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ประชาชนเลือกที่จะไม่สวมใส่หมวกนิรภัยทุกครั้งเนื่องจากมีทัศนคติไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกว่าการสวมใส่หมวกนิรภัยทำให้การวิสัยทัศน์ในการมองเห็นน้อยลง ไม่สะดวกสบายต่อการพกพา รู้สึกร้อนอบอ้าว และสกปรก และเลือกที่จะสวมใส่หมวกนิรภัยเฉพาะบางเหตุการณ์ เช่น ถ้าขับขี่แค่ระยะทางสั้น ๆ ไม่ได้ขับบนถนนสายหลัก ก็ไม่จำเป็นต้องสวมใส่หมวกนิรภัย เป็นต้น ซึ่งทัศนคติ ข้อคิดเห็นเหล่านี้เป็นการสะท้อนถึงแนวคิดที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปประกอบการกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในประเทศไทยหันมาสวมใส่หมวกนิรภัยอย่างแท้จริง โดยทำการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์จากการสวมใส่หมวกนิรภัย เมื่อเทียบกับปัญหาและอุปสรรคที่มีเพียงเล็กน้อยถือว่าคุ้มค่ามากกว่า รวมทั้งบริษัทที่ผลิต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการจัดการและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อทำการแก้ไขหรือปรับปรุงให้ผลิตภัณฑ์ สามารถตอบโจทย์แก่ประชาชนให้หันมาสวมใส่หมวกนิรภัยกันอย่างทั่วหน้า

Abstract

In the strategic interests in enhancing the helmet-use of motorcyclists in Thailand, the investigation of helmet-wearing behaviors in Chiang Rai Province was carried out with the aim of speculating the actual behaviors of the focus groups in each concerned area. In this effort, researchers considerably demarcated the study areas into three categories comprising urban, rural and sufficient economy societies and gathered the data through video recording and interviewing motorcycle users with questionnaires. According to the results related to helmet-wearing behaviors of 3,066 motorcycle users, sufficient economy society was found the highest rates of helmet use (60.8 %), followed by urban (59.3 %) and rural (53.3%) societies. Additionally, motorcycle riders have the greater helmet use rates over passengers and males reportedly wear a helmet more frequently as females do.

Evaluation results from the confidence score rating to the helmet efficiency in reducing the severity of head injuries exhibit that the respondents who feel 100% confident with its efficiency were from 60.3% of sufficient economy society, subsequent by 54.7% of urban society and 48.2 % of rural society; thus it rationally indicate attitudes corresponding to the significant results on how people realize and get aware of wearing a helmet. Since sufficient economy society illustrates the higher percentage of confidence over the other two groups, so such society consequently elicits the greater helmet use rates as well.

With regards to the findings based on the use of regression model to find the crucial factors affecting helmet-wearing behaviors through administering 619 questionnaires, it was found that age factor varies directly with the consideration on wearing a helmet, in that older motorcyclists were indicated a greater number of helmet use than the younger motorcyclists as similarly demonstrated in three societies. While problems and obstacles about not using helmets of people are more likely to be associated with the negative attitudes e.g., feelings of having vision problems, inconvenience to carry, suffocating, and dirty. The study also point outs that motorcyclists are willing to wear a helmet in some occasions such as for short-distance journey or ponder if not transporting by main roads, it may not necessitate to wear a helmet. Such abuse opinions should be thoroughly improved towards the development of strategies of enhancing motorcyclists in Thailand in turning to wear a helmet willingly. This endeavor can be accomplished through campaigns on promoting the worthies of helmet use which manifest the greater prominences and benefits compared to the trivial obstacles. Moreover, the helmet manufacturers and involved authorities should provide the efficient management and public hearing in order to find the

appropriate solutions or improve the products in harmony with what people need to be succeeded in increasing the helmet use rates.

